

כל הגט פרק שלישי גיטין

כה.

עין משפט
גר מצוה

ח א מ"י פ"ג מהלכות
גיטין הל' א ב ג ד
ו כ"ג ס"ג הל' סג ע"ג
נא ולחון קנב טור ש"ע
ל"ג ע"ג פ"ק פ"ג ס"ג
ז ב מ"י פ"ג מהלכות
שטתה ויבגל הל' כ:
י ג מ"י פ"ג מהלכות
גיטין הל' ד טו ט"ז
ל"ג ע"ג פ"ק פ"ג ס"ג
יא ד מ"י פ"ג מהלכות
קרנ פסח הל' ד:
לעזי רש"י
קלצ"ו. עג"ל בר.
תוספות ר"ד
ויעירי אמר כולן אינן
פוסלין חוץ מן האחרון
ו"י יוחנן אמר אפילו
אחרון נמי אינו פוסל
אשתכח השתא דבראשון
כ"ע לא פליגי דלא
פוסל חוץ משפאל
דאמר ראשון נמי פוסל
ובטל במיעוט והלכה
כרבים וכ"ש דרב פליגי
עליוה וק"ל הלכה כרב
באיסורי ובאחרון כ"ע
לא פליגי דפוסל חוץ
מ"י יוחנן דאמר אינו
פוסל ובטל במיעוט
דהיינו אמרין אן ברירה
הני מילי לקולא להחיה
לעולם אבל לחומרא
לאוורה להחיה אמרין
יש ברירה. ובאמצעות
רב ושמואל אמרי פוסלין
ויעירי רב אסי ו"י
יוחנן אמרי דאין פוסלין
וק"ל כל רב ושמואל
ו"י יוחנן הלכ"י כ"י
יוחנן וכ"ש הכא דקיימי
ועירי ו"י אסי כותיה
נמצא שכולן אינן פוסלים
בכהונה חוץ מן האחרון.
ומתני ר' אלעזר היא
דבעיא כתיבה לשמה:

קטן ואנפיליא. קילצ"ו של בגד לאו חליפה כלל דאיטעל ועל כותבים
צפרשה ואם לא יחפזו האם וגו' (א) חוץ מן האחרון. לחומרא
אחרין יש ברירה ופסולה לכהונה אבל איך כולוהו אפי' ריח הגט
אין זהם ולא דמו למגורשת מאישה ולא המירה לכל אדם דהיא
להווא מילתא מיהא לשמו ולשמה
כתב: אפילו אחרון אינו פוסל.
דאין ברירה: לקוטום הן דאין
ברירה דאיכא למיחש חלק שנטל זה
היה ראוי לחמו והחליפו והיינו
לקיחה וחזור ביובל לפתילמו
משום מלות יובל והדר שקליה
דמעיקרא: דלחומרא. מחזירין
חומרא היא ואי נמי היה מספקא
ליה אזיל לחומרא אבל אינו פוסל
קולא הוא ואי לאו דפשיטא דאין
ברירה לא אזיל לקולא: אי נמי
כפסולה. כשם שמחילה היתה
בלא חלוקה לאיש אחד כך ימור
ביובל לאיש אחד וטעמא לאו משום
דאין ברירה הוא: לאיזו פסלה כפסה
פסולה. היא הגט לשמה ושמויהס
היו שוין: מסו. יש ברירה או אין
ברירה: על מי שיעלה מכס. היא
נמנה עליו ואני מקנה לו חלקו בשעת
שמיטה: כיון שנכנס ראשון. לאחר
שמיטה ראשו ורובו: וזה בחלקו.
דלמרינן יש ברירה דמשתע שמיטה
היה זה ראוי לכך ושחט פסח זה
עליו וזוכה את אחיו עמו לימנות
בחלקו ולקמייה מוקד לה שפיר: אמר
רבי יוחנן דאין כדן צמנות. אביהו
המנה את כולן עליו משעת שמיטה
והא דקאמר על מי שיעלה ראשון
לזויהוה אתא כלומר נראה איהו הוא
ראשון ולא הודיעם מה בלבד: שפיר.
משום הכי זוכה את אחיו עמו:
נמני. הרולה לימנות: ומוטקין אס
ידיהן. מי שיהיה נמנה ורובה
לימשך ולהמנות על אחי מושך ידיו
הימנו: עד שישחט. אבל לאחר
שמיטה לא נמנין ולא נמשכין דכתיב
ואם ימעט הבית(א) אס צלו להמעט
ולהמשך ממנו מהיות משה צחיתו
של זה יתמעטו: טעם נמי הכי. דלא
נתיבין אלא לזרון וניהו כולוהו
אמנייהו: וזניס שפליס. ולא קמי
ונמלא צנות זכות כפסח וזניס לא
צדעת אחרים וקפשיט ליה לאיזו
זכר: אמר אבי קבעי מיניה.
אתמיהו מתמה אבי צדי יהודה ורז
אשעיט קבעי מיניה לאיזו שחטא
צפתח מחילה דחל(א) (ה) המתנה
צדעת אחרים וקפשיט ליה לאיזו
שארלא דהיינו תולה צדעת עצמו
דילמא תולה צדעת עצמו לית לן
ברירה דמלחתי צרישא גילה צדעתו
שהיה פסח על שמי טעמיס וליכא
למימר הובר דמעיקרא דעמיה
להאי אכל זה שחטה צלחתיס גמר
צדעתי מעיקרא לאיזו שחטא:
גזירה ואין לו כלי להפריש תרומות
לשתות. וכתיס גירי אתח חשיב
נפקתה מקדושתה על ידיסס והן
התרומה ולא כעמי הארץ שזיבן
מעשרין וכולן מפרישין תרומה
אבל כתיס חשדין על הכל והלוקח
מהן לרץ לעשר צמתי: הרי הן
תרומה. וימחל
חשיב להו גזל דהוי ממונ שאין
לו תובעים דהא עמי הארץ נמי
לא נחשדו על הגזל ונחשדו על
המעשר ועוד דכל זמן שלא
הופרש אינו דומה להו גזל
שעדיין לא נתחייב ליתן לכהן
וללוי ועוד סומכין כותיס
אהא דדרשינן צ"מ (דף פח)
ואכלת ולא מוכר:
ומיחל

קטן ואנפיליא פסולות ואין פוסלות זעירי
אמר כולן אין פוסלין חוץ מן האחרון וכן
אמר רב אסי כולן אין פוסלין חוץ מן
האחרון ו"י יוחנן אמר אף אחרון נמי אינו
פוסל ואזדא רבי יוחנן למעמיה דא"ר אסי
א"ר יוחנן ^בהאחין שחלקו לקוחות הן
ומחזירין זה לזה ביובל וצריכא דאי איתמר
כהא בהא קאמר רבי יוחנן דאין ברירה
משום דבעינן ^גלה לשמה אבל התם מוכר
הוא דאמר רחמנא ליהדר ביובל אבל
ירושה וזמתנה לא ואי אשמעינן שרה
משום דלחומרא אי נמי כתחילה אבל הכא
אימא לא צריכא: בעא מיניה רב הושעיא
מרב יהודה אמר לבלדר כתוב לאיזו שחטא
בפתח תחילה מהו אמר ליה תניתוה יתר
מיוכן אמר לבלדר כתוב לאיזו שארצה אגרש
פסול לגרש בו יאלמא אין ברירה איתבייה
^דהאומר לבניו הרני שוחט את הפסח על
מי שיעלה מכם ראשון לירושלים כיון שנכנס
ראשון ראשו ורובו זכה בחלקו וזוכה את
אחיו עמו אמר ליה הושעיא ברי מה ענין
פסחים אצל גיטין הא אתמר עלה א"ר יוחנן
כדי לזרון במצות דיקא נמי דקתני כיון
שנכנס ראשון ראשו ורובו זכה בחלקו
וזוכה את אחיו עמו אי אמרת בשלמא
דאמניניהו מעיקרא שפיר אלא אי אמרת
דלא אמניניהו לאחר שהיטה מי קמיתמנו
והתנן ^הונמנין יומושכין ידיהן ממנו עד
שישחט ^ותניא נמי הכי מעשה וקדמו בנות
לכניס ונמצאו בנות זריות ובנים שפלים
אמר אבי קא בעי מיניה תולה בדעת
אחרים וקא פשיט ליה תולה בדעת עצמו
והדר מוטיב ליה תולה בדעת אחרים
אמר רבא מאי קושיא דלמא דמאן דאית
ליה ברירה לא שנא תולה בדעת עצמו
ולא שנא תולה בדעת אחרים אית ליה ברירה
ומאן דלית ליה ברירה לא שנא תולה בדעת
עצמו ולא שנא תולה בדעת אחרים לית
ליה ברירה א"ל רב משרשיא לרבא והא
רבי יהודה דתולה בדעת עצמו לית ליה
ברירה ותולה בדעת אחרים אית ליה ברירה
דתיא ^זהלוקח יין מבין הכותים אומר שני
לוגין שאני עתיד להפריש הרי הן תרומה
עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני

(א) לקמן מה. ז"ק טט:
פלה לו: כבורות נג: ט.
(ב) וכלי ב. ו"ג.
(ג) פסחים פט. נדרים לו.
(ד) יומא מט: פסחים ו:
פט. (ה) ו"י פסחים פט.
נדרים לו. (ו) ו"י פסחים
חולין י. ז"ק טט: פסח
נג: דמא פ"י מ"ד יומא
ה: עירובין לו: מעלה כג.
ומספחה דדמאי פ"ח.
(ז) נדרים טה. (ח) אשוח
י"ג. (ט) ו"י פ"ג מ"ז.
(י) ו"י פ"ג ה"י אמר רב
יהודה אמר רב.

מוסף רש"י

האחים
לקוחות הן מחזירין
זה לזה ביובל ולא
אחרין הובר דכתיב
אשר חלק הנמנע לכל
אחד. וירשה לא קאמר
דמיהו אלא אחרית
חלקו של זה היה ראוי
לה והחליפו והיה הוא
מקח ומחיר ומחליפין היתה
ביובל (ב"ק סג. וכו' י'
ב"מ ד"ז) ומחירין ומחליפין
(בבב"ב ג. ע"ל מי
שיעלה מכם מחליפין.
שמיטה שמיטה ממה עליו
אלא הכרשם (פסחים פט.).
ומזכה את אחיו עמו.
בגמרא פסח ה"ב מתמני
ומחיר דלמניהו אבוהו
מעיקרא ודי חוץ קאמר,
שחיה על אחד להיות
ראשון והיה הוא ראש
לאחיו שחט על ידו
וקי הודיעם (פסחים פט.).
בגמרא. על הפסח מי
שחט לנמנו. ומשך ידיו
ממנו מי שחטה למשך.
עד שישחט (יומא טז.)
הא לא נמנו עליו ויטה
והרולה למשך ידיו ממנו.
שכר נמנה עליו. מושך
שחט בין השמות דכתיב
עבד בין הכותים. נכר
שחט בין השמות דכתיב
נמוטפת (דמאי פ"ו)
וקדע עליו היום ואין לו
מה לשחט בשבת ואין לו
מאי להפריש (ב"ק סט.)
או אין עמו כלים שהיה
להפריש לתוכן התרומה
ומעשר (סוכה כג.) והסם
כותס לא מפריש תרומה
(עירובין לו.) ואשמעינן הכי
דכותס חשיב אחרונה
דקתני עני לוגין שאני
עמדי להפריש כ"י (חזקין
י"ד.) הרי הן תרומה.
גדולה. ואמר ק"י עשה
מנה ששחט את מה מדות.
מפרש עשרה למעשר
ראשון ושחטירו משעיס
מדות ומפריש מהן תשעה
למעט ע"י (שעריה כ"ב.).

דכסהסיר שני לוגין לתרומה גדולה פשו לה מאה כ"י תרמי
יש מפרשים דאין המעשר מתמעט משום תרומה גדולה כיון
דחטה אחס פוטרם את הכרי: שני לוגין שאני עתיד
להפריש. כותיס אפילו תרומה גדולה לא מפרישי דאך ע"ג
דצפרק שלשה שאלכו (ברכות דף מ"ז) אמר הני כותאי עשורי
מעשרי כראוי דנמאי דכתיב צלורייתא מיזהר והיירי ה"מ
כשעשינן לאכול לעגמין ואפי' מעשר ראשון מפרשינן אבל למכור אין
מפרישין כלל דלא קפדי אלפני עור אע"ג דאין חשדין על גזל לא
נמי לא נחשדו על הגזל ונחשדו על המעשר ועוד דכל זמן שלא
הופרש אינו דומה להו גזל שיעדיין לא נתחייב ליתן לכהן וללוי ועוד סומכין כותיס
אהא דדרשינן צ"מ (דף פח) ואכלת ולא מוכר:
ומיחל

יב א מ"י פ"ו מהלכות
משנה הל' א סג
עין קלה:
יג ב מ"י פ"ו מהלכות
אבות הלכה א סג
עין מה טו"ע ח"ע
סימן לה סע"ף ה.

ומיחל. פי' בקונטרס מחלל נדרורה בעלמא על המעות ושותה בלא הפרעה ואין נראה דדוקא גבי דמאי קמני בהך משנה בקיפא ומחלל על המעות לפי שקבע לו מקום דקמני התם מעשר שני בצפוניו או צדרומו דהוי כמו הפרעה דבש"מ אצ"י כדאמרי' בתוספתא (דמאי פ"ח) (דקתני וקדש עליו היום) ולכך דמאי יכול לקבוע לו מקום דספק השכה מעשרים את הדמאי אבל בזמינס הוי ודאי ולכך לא קמני גבי חמיס מעשר שני בצפוניו או צדרומו ולא קמני נמי ומחלל על המעות דקתני גבי דמאי אלא מיחל פי' מתחיל או כמו שפי' ר"ת דמיחל כמו מיהל בה"א פירוש מערב במים ומוג' כמו סבאך מהול במים וישייה (א) ואחר שבת יפרישו מעשר ראשון וזני דקתני בתוספתא עשרה גביים אצ"י תשעה גביים אצ"י אצ"י דכיון שאינו יכול לקבוע לו מקום אם היה שותה בלא הפרעה הוה שותה טובל לתפילה: ד"ב ר"ג. משמע

ומיחל מעשר שני מחלל נדרורה בעלמא על מעות שיש לו צבית דמה שאפשר לו לתקן נגמרי יתקן: ושותה מיד. דמאחר שקרא שם יאל לו מידי טבל וכשהוא מוציא יין לשתיתו הוא הנזכר לחולן ולבשיתו יו' מן הגוד לתרומה הוא הנזכר לתרומה ויש צבירה: ורבי יהודה ורבי יוסי

ומיחל ושותה מיד דברי ר"מ רבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון יאוסרין תולה בדת אחרים אית ליה ברירה ידתנן מה היא באותן הימים ר' יהודה אומר הרי היא כאשת איש לכל דבריה ולכי מיית הוי גישא אמר ליה ר"ב משרשייא לרבא הא ר"ש תולה בדת עצמו לית ליה ברירה ותולה בדת אחרים אית ליה ברירה תולה בדת עצמו לית ליה ברירה הא דאמרן תולה בדת אחרים אית ליה ברירה ור"ת דתניא הריני בוועליך על מנת שירצה אבא אע"פ שלא רצה האב מקודשת ר' שמעון בן יהודה אומר משום רבי שמעון רצה האב מקודשת

לא
הוצרך הדבר דמשעת נמינה היה ראוי למות מחולו זה וה"ל גט מזהיה שעתא ש"מ כן מסרו. ואין זו כשאר תנאים שחדס מתנה בגט שצדו לקיים ועדמו לקיים ופיקה עליהם ולבשנתקיים התנאי הוי גט למפרע והתם לאו טעמא משום צבירה הוא אבל הכא דאין צדו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אז לאו משום צבירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: הריני בוועליך. לשם קידושין דאשה נקנית בצביה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשה.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמיר כלכו לקידושין גמורים ואפי' לא יראה צביו: לא

הוצרך הדבר דמשעת נמינה היה ראוי למות מחולו זה וה"ל גט מזהיה שעתא ש"מ כן מסרו. ואין זו כשאר תנאים שחדס מתנה בגט שצדו לקיים ועדמו לקיים ופיקה עליהם ולבשנתקיים התנאי הוי גט למפרע והתם לאו טעמא משום צבירה הוא אבל הכא דאין צדו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אז לאו משום צבירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: הריני בוועליך. לשם קידושין דאשה נקנית בצביה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשה.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמיר כלכו לקידושין גמורים ואפי' לא יראה צביו: לא

הוצרך הדבר דמשעת נמינה היה ראוי למות מחולו זה וה"ל גט מזהיה שעתא ש"מ כן מסרו. ואין זו כשאר תנאים שחדס מתנה בגט שצדו לקיים ועדמו לקיים ופיקה עליהם ולבשנתקיים התנאי הוי גט למפרע והתם לאו טעמא משום צבירה הוא אבל הכא דאין צדו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אז לאו משום צבירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: הריני בוועליך. לשם קידושין דאשה נקנית בצביה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשה.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמיר כלכו לקידושין גמורים ואפי' לא יראה צביו: לא

הוצרך הדבר דמשעת נמינה היה ראוי למות מחולו זה וה"ל גט מזהיה שעתא ש"מ כן מסרו. ואין זו כשאר תנאים שחדס מתנה בגט שצדו לקיים ועדמו לקיים ופיקה עליהם ולבשנתקיים התנאי הוי גט למפרע והתם לאו טעמא משום צבירה הוא אבל הכא דאין צדו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אז לאו משום צבירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: הריני בוועליך. לשם קידושין דאשה נקנית בצביה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשה.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמיר כלכו לקידושין גמורים ואפי' לא יראה צביו: לא

הוצרך הדבר דמשעת נמינה היה ראוי למות מחולו זה וה"ל גט מזהיה שעתא ש"מ כן מסרו. ואין זו כשאר תנאים שחדס מתנה בגט שצדו לקיים ועדמו לקיים ופיקה עליהם ולבשנתקיים התנאי הוי גט למפרע והתם לאו טעמא משום צבירה הוא אבל הכא דאין צדו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אז לאו משום צבירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: הריני בוועליך. לשם קידושין דאשה נקנית בצביה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשה.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמיר כלכו לקידושין גמורים ואפי' לא יראה צביו: לא

הוצרך הדבר דמשעת נמינה היה ראוי למות מחולו זה וה"ל גט מזהיה שעתא ש"מ כן מסרו. ואין זו כשאר תנאים שחדס מתנה בגט שצדו לקיים ועדמו לקיים ופיקה עליהם ולבשנתקיים התנאי הוי גט למפרע והתם לאו טעמא משום צבירה הוא אבל הכא דאין צדו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אז לאו משום צבירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: הריני בוועליך. לשם קידושין דאשה נקנית בצביה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשה.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמיר כלכו לקידושין גמורים ואפי' לא יראה צביו: לא

הוצרך הדבר דמשעת נמינה היה ראוי למות מחולו זה וה"ל גט מזהיה שעתא ש"מ כן מסרו. ואין זו כשאר תנאים שחדס מתנה בגט שצדו לקיים ועדמו לקיים ופיקה עליהם ולבשנתקיים התנאי הוי גט למפרע והתם לאו טעמא משום צבירה הוא אבל הכא דאין צדו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אז לאו משום צבירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: הריני בוועליך. לשם קידושין דאשה נקנית בצביה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשה.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמיר כלכו לקידושין גמורים ואפי' לא יראה צביו: לא

הוצרך הדבר דמשעת נמינה היה ראוי למות מחולו זה וה"ל גט מזהיה שעתא ש"מ כן מסרו. ואין זו כשאר תנאים שחדס מתנה בגט שצדו לקיים ועדמו לקיים ופיקה עליהם ולבשנתקיים התנאי הוי גט למפרע והתם לאו טעמא משום צבירה הוא אבל הכא דאין צדו ובשעת התנאי הוא ספק והתנאי מתקיים מאליו אז לאו משום צבירה לא הוי גט מחיים: **הא דאמרן.** בהלוקח יין: הריני בוועליך. לשם קידושין דאשה נקנית בצביה: **אף על פי שלא רצה האב מקודשה.** דאין אדם עושה בעילתו בעילת זנות וגמיר כלכו לקידושין גמורים ואפי' לא יראה צביו: לא

א) לקמן ע"ג. (ב) רבינא כ"ל מ"ד. (ג) כמדות ע"ג. (ד) ומכסהיל מוחק ז' ו"ל ועדין לא קדשה. (ה) ו"ל א"ל א"ל ממי לא יאל גט ואם ממי יאל גט ולכי ר"ל. (ו) כספוק במקום: וחסודי ממוז ותחת ידו.

גליון הש"ס

תוס' ר"ח מה דמא באותן הימים וכו' היינו שחילוף הגט שקדש א' ע"י בקדושין דף ס"ו ע"ג מ"ד"ה ר"י ס"ג:

מוסף רש"י

ומיחל מעשר שני שהוא יכול לתקן מיד בלא הפרעה לאחר שקרא עליו שם יתללנו כגל מקום שהוא על המעות ונדבין (כ"ה) מוציא מעשר שני לחולין על מעות שיש לו צבית, דמה שיש לו פטרי לתקן יתקן דמא ש"מ מהלכות נדרים סי' ב"א. (כ"ה) הא"ל ויכול לתקנו בלמיה בעלמא ולומר הרי הוא מחולל על מעות שיש לו צבית, אלא ש' המיור לו חמיס לשמותו ולתקנו על הצבירה, אבל תרומה ושאר מעשרות חמיתין אצ"י ואחר השבת כשפירשם אמרין הצביר הדבר שזו היא התרומה חיה לא שמה אלא חולין (ותד"ו י"ג). ושורתה מיד. וישנה ממנו לאלתר אלא צהיר שיתר כגלי שיעור התרומה והמעשרות (ותד"ה כ"ג). וכשיהי' לו כלס יפירש כס התרומה והמעשר (יחא) (ו) ואלמרין הוצרך הדבר שיתר ר' יהודה כו' אוסרין. עד שפירש ממש, דקסבני א"ן צבירה ואלו כ"ס וקס' י' לומר שהיא תרומה ומעשר (ותד"ה כ"ג). כאשת איש לכל דבריה. והבא עליה כמזיד. כמק' ובשוגג כמטלת, ואע"ג דמת מחולל חולי, לפי שלא גירשה אלא סמוך למיתה (קלמן ע"ג).